

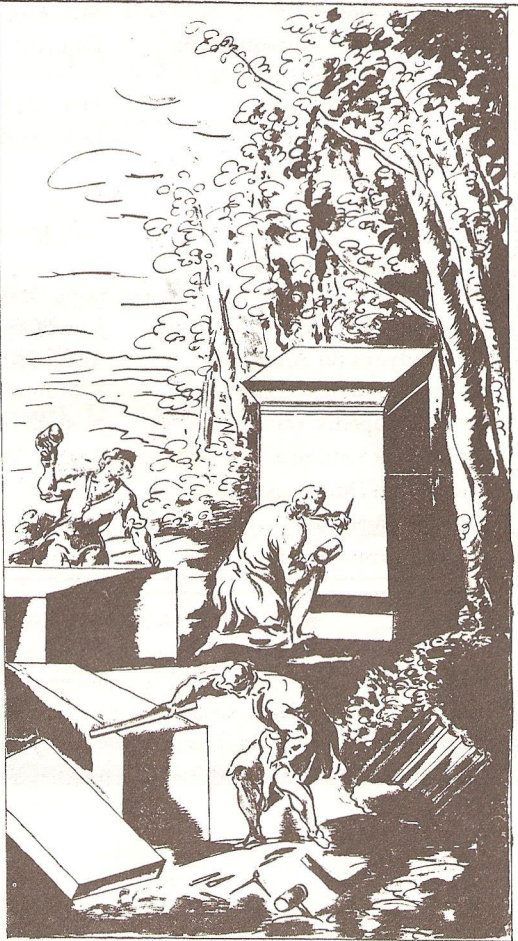
ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT: 3

SAYI : 29

ARALIK 1990

İnişo Jones

ARALIK

ŞAKUL GİBİ MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı : 29

Yıl : 3

Aralık 1990

Sahibi ve Sorumlu Yönetmen : Mişel MARGULİES

Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul Tel: 165 41 04 Fax: 165 69 48

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonelere gönderilir. Dergide çıkan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

İÇİNDEKİLER

Prof. Dr. ZİYA UMUR		3
Masonluk Nedir?	Yük. Müh. Moiz VARON	4
Buenos Aires'ten Masonik Anı	Can ARPAÇ	7
S.R. Kırkpınar, M.S. Sutüven ve Hürriyet Muh. L.'sı	Yük. Müh. Mim. Bülent ÇETİNOR	9
Su	Mustafa Seyyit SUTÜVEN	11
Sanatkâr Kardeşlerimiz (21)		
Raik Alnaçık	Sinan GÜRMENT	12
Masonlukta Temel Taşlar	Yük. Müh. Raşid TEMEL	15
Osmanlılarda Masonluğa Ait İlk Kayıtlar (13)	Suha UMUR	16
Masonluğun Türkiyede Başlayışı	Jean BOSSU	18
Üç Obedyans Bir Arada	Melih SARTER	21
Afiyet Olsun!	F. Muhtar KATIRCIOĞLU	24
Bir Ansiklopedik Yanılma?	Nest. X. LASCARİS	27
Bir Dostluk Kefilimiz	Reşit ATA	28
Masonların Dünyasından		30
Kareli Bulmaca	M.M.	34
Adem Hürrem Birader	İ. MANDEL + m.m.	35

KAPAKTAKİ RESİM

1607 tarihini taşıyan ve meşhur İngiliz mimarı Inigo Jones'a ait olduğu söylenen, "Mason Anayasası" elyazmasının kapak resmi. Figürler güzel çizilmiş ise de, taşların, kaidenin ve sütun parçasının perspektifi o denli kötü ki, bunların bir minarın elinden çıkmış olamayacağı fikri de savunulmaktadır.

Roma Hukuku Profesörü

Dr. ZİYA UMUR

(1916 - 1990)

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonları

Büyük Locası

Es. Büyük Hatip (1971 - 1973)

Es. Büyük Sekreter (1973 - 1979)

Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti

Türkiye Yüksek Şurası

Büyük U. Nâzır

Talebelerine hukuku ve laikliği, bizlere düşünmeyi öğretti.

Bütün ömrü boyunca, aklın yolunu gösteren

ve etrafındakileri aydınlatan bir Ziya idi.

E.U.M. gani gani rahmet eylesin.

MASONLUK NEDİR?

SORUNUN TEK CÜMLELİK CEVABI

Yük. Müh. Moiz VARON

Eylemlerinin insan yararına olma ilkesi masonik düşüncenin özüdür. İnsanın kendini aşması ve yücelmesi, inisiyallerinden sıyrılıp insanlaşması, geometrik noktadaki yerini alması, geçişlerin en güzeldir. Masonik yöntem bu gayenin gerçekleşmesinde en olumlu yoldur. Bu yolda varlıktan öze, bencillikten özgeciliğe, sonlu mekândan sonsuz özgürlüğe geçiş vardır.. Ve masonik düşünce şu araştırma hedeflerini gösteriyordu: Mekânımız olan evrenimiz. Evreni değerlendirerek yer kaplayan kendimiz; Evreni yorumlayan bilincimiz; Evren içinde psikofizik zaman yaşayan yapımız; Akı, hafızası, sezgisi, hayal gücü duyular ve duyu dışı idrak yeteneği ile geçmişte dolaşan, hali sürdüren ve geleceğe uzanan özgücümüz..

Ve sorunun tek cümlelik cevabı aranıyor: Şartlı soruyu kardeşlerime sormağa karar verdim.

"Masonluk nedir ?"

Aldığım cevaplar şöyle idi:

"İnsan kazanmak" tı.. Hangi insanı nereye , nasıl kazandırıyor-duk ? Kazanılan mı kazandıran mı mason oluyordu ? "**Bilinç Düzeyi**" idi. Nasıl bir bilinç anlamalı idik ? Bilincin hangi düzeyinde masonluk vardı? "**Bir ahlak sistemi**" idi. bu ahlak nasıl bir ahlaklı? Hangi değerlere dayanıyordu? Ödev ahlakı mı idi, doğa ahlakı mı idi, gerekirci ahlak mı? "**Kralî sanat**" tı. Bu sanat ne sanatı idi? Yönetim sanatı mı? Estetiğe dayalı sanat mı? Yoksa aklımızın ermediği ince siyaset mi ? Bu kral hangi kral'dı? Dualarında Tanrısından adl üzre hükmetme ve yönetme yeteneği dileyen Hazreti- Süleyman mı? Yoksa adaşı Kanunî mi? Makyavelin akıl hocalığı yaptığı prens mi? O değil, Firdevsinin şehnamesindeki şah mı? "**Ne anlıyorsan odur**". Söz mutlak bir sübjektivizmi ifade ediyordu. Konu-

nun objektifliği yok mu idi? "**İnsana insan-ı-kâmil özelliklerini kazandırmak**"tı. Bu özelliklerin mutlak bir kriteri varmı idi? Her Mason kâmil insan mı idi?. "**İnsanı sevmek**"ti. Öyle ise Mecnûna, Jülyete ne ad takacaktık? Ve bir şarkı sözünü hatırlıyorduk; sevmek mi güzel yoksa sevilme mi? "**Ruhun saflaşması**" idi, "**Tanrı gibi olmak**"tı. Hallac-I-Mansur'un enelhak dediğini duymamış mı idik? "**İnsanın kendini bilmek gayreti**" idi. "**Kendini bil**". Biz bu cümleyi binlerce yıl önce Delfi tapınağının kapısında okumamış mı idik?

Doğruların çokluğu masonik düşüncenin eklektik bir düşünce olmasından mı kaynaklanıyordu? Doğrular çoktu . Ortak doğru yoktu ama, ortak unsur vardı: **İnsan**. Acaba masonluk bir hümanizma mı idi? Arayış üstün gayretleri gerektiriyordu. Bu gayretin itici gücü, merak duygusu ve öğrenme arzusu değil mi idi? Arayış mистерlerde, mitoslarda, dinlerde, mistisizmde, sanatta, bilimde ve felsefede olmuyor mu idi? Her biri bir umman olan bu alanlarda boğuşabilecek, bu ağır yüke katlanabilecek güzel insanı seçiyor, zor yolun yolcusu ediyorduk. Nasıl seçiyorduk? Sorular soruyor, cevaplar alıyorduk.

- Tanrıya inanırmısın?
- İnanırım, dindarım da.
- Felsefe ile ilgini?
- Çok iyidir. Severim.
- Niçin Mason olmak istiyorsun, beklentin nedir?
- İyi bir şey olduğunu duydum. Elit bir topluluğa katılmak beni mutlu edecek.

Bu cevaplar da bizleri çok, ama çok mutlu ediyordu. Meslekle ilgili verdiğimiz bilgilerde mesleğin ulviyetini, faziletini anlatıyor, kendimize de iftihar payları çıkarıyorduk.

Kimi adaylar işlerinin yoğunluğundan okullarını bitirdiklerinden beri ne meslekî, nede başka bir alanda, tek satır okuyamadıklarını iftiharla söylüyorlar; mesleğimize olan aşklarını ballandıra ballandıra anlatırken, ne kadar devamlı olacaklarının, ne kadar istekli olduklarının teminatını veriyorlardı. Teklif ettiğimiz aday kabul edilmediğinde çok üzülüyor, ama niçin kabul edilmediğini düşünmek bile istemiyor, kızıyor kızıyorlardık. Kimimiz meslekte ne kadar usta olduğunu vurgulamak için rehberliğinde, sıradan bir insanı 2 senede 1. sınıf bir usta haline getireceğini iddia ediyordu. Kimi kardeşimiz bir süre sonra sıkıldı-

ğını, aradığını bulamadığını söylüyordu. Aradığı neydi?

Biz ona daha başlangıçta ham taşını yontsun diye bir kaç aletten başka bir şey veremeyeceğimizi söylememiş mi idik. Nimet değil, sadece marifet vadinde bulunmuş mu idik. Kimi kardeşimiz, baş görevi kardeşlerine masonluğu öğretmek iken mücessem otorite görüntüleri vermeği yeğlemiyor mu idi. Kimimiz geleneği statik bir olgu, gericilikle özdeş, köhneleşmiş bir unsur gibi görürken, toplumun ortak hafızasında yer eden bilgilerin, davranışların, hatta bir yaşam biçiminin söz ve davranışlarla nesilden nesile aktarma vasıtası olduğunu, ortak dağarcığın yeni katkılarla dinamik bir özellik kazandığını gözden kaçırmıyor mu idik? Kimimiz ifade vasıtası dilimiz var diye sembolizmanın gereksizliğini vurgularken, sembolizmanın evrensel bir dil olduğunu, sembollerin somutlaştırdığı kavramlara hayatıyet kazandırdığını, insanın hayallerine ve yorumlarına sınırsızlık getirdiğini görmezden gelmiyor mu idik? Kimimiz spekülasyona ne gerek var, cevap bilimidir derken, deneysel bilginin çıkış noktasında bulunan varsayımın bir düşünce ürünü olduğunu hatırlamıyor mu idik. Meslekte kalite ve sayı konu-

sunda tefrit ile ifrat arasında gidip gelmiyor mu idik? Eşitlik, kardeşlik, özgürlük tolerans gibi kavramları yüceltirken, bunların mahiyet ve sınırlarını daha iyi kavramak için, üstün insan arayışındaki bir düşünürün aykırı düşüncelerini yeterince değerlendiriyor mu idik?

Ve hakikatı arıyorduk. Aradığımız gerçek, metafizik gerçek değil mi idi? Bu arayışımızda gnostik ve spiritüalist düşünce temeline dayanmıyor mu idik? Bir yandan dogmatizme karşı çıkarken, diğer yandan bir yüce varlığa ve ruhun ölmezliğine inanma ilkemizle dogmatik olmuyor mu idik? Bu bir çelişki değil mi idi? Mason düşünürler çelişkiyi, inisyatik metoden özellikleri ile çözdüklerini iddia ederken, nekadar inandırıcı olabiliyorlardı?

Arayış devam ediyordu.. Ve şiiere geliyorduk.

Bir şair.. Tefvik Fikret. Ve bir mısra..

"Tenevvür. İşte asrımızın ruhu-amalı."

Asrımızla kayıtlı olmayan, geçmişten geleceğe uzanan çizgide arayışımızın ruhu ve tek gayesi: **Aydınlanma, aydınlanma, aydınlanma...**

BUENOS AİRES ŞEHİR TURUNDAN MASONİK BİR ANI

Can ARPAÇ

Grup gezilerindeki rehberli şehir turları, genellikle bir otobüsün içerisinde hangi camdan bakacağınıza karar verinceye kadar geçip giden bir yarım gün anlamına gelir. Gene de ilk kez gidilen kentlerde, ertesi gün kendi başınıza dolaşabilmeniz için bu tur

ların büyük yararı vardır.

Nitekim, Buenos Aires'teki turumuz sırasında Yugoslav göçmeni ve bir Üniversite öğrencisi olan rehberimize Juan Peron caddesini sorduğum zaman, biraz da hayretle " O caddede

ne yapacaksınız ? " diye sordu. Biraz da reaksiyonunu görmek için Mason Lokali aradığımı söyledim; ve şaşırın ben oldum ! Sanki "Liman ne tarafta ?" veya "Opera binası nerede ?" diye sormuşum gibi, rehberimiz, elimdeki şehir planında caddeyi gösterdikten sonra, gezi sırasında bir büyük Masonun mezarını da ziyaret edebileceğimi, bu Masonun Arjantin'i İspanyol boyunduruğundan kurtaran Millî kahramanları General SAN MARTİN olduğunu söyledi ve gülererek " Ne yazık ki Mason olduğu için San Martin'in katedrale gömülmesine din adamları karşı çıkmış, uzun tartışmalardan sonra O'nu Katedralin duvarları dışına ama hemen bitişiğine yapılan bir anıt mezara gömmüşler" dedi.

Bu bilgiyi ORHAN ASLANOĞLU, RAUF BİROL, HÜSEYİN TÜRK-MENOĞLU ve İLHAN EGE kardeşlerimize de aktardım ve Arjantin'in kurtarıcısı olan bu kardeşimizi topluca ziyaret ettik .

Küçük adı JOSÉ olan SAN MARTİN kardeşimizin hayat hikâyesine gelince:

1778 de Corientes'de doğmuş. 1789-1812 tarihleri arasında İspanya'da subaylık yapmış 1812'de Arjantin'e gelip LAUTARO Locasını kurmuş ve ordunun başına BELGRANO'yu geçirerek bağımsızlık savaşını başlatmış, SanLorenzo'da İspanyolları yenmiş. 1814'de orduda batılı anlamda bir reform yaptıktan sonra

1816'da Buenos Aires Belediye binasında Arjantin'in bağımsızlığını ilân etmiş. SAN MARTİN Kardeşimiz oğün için çok zor görünen bir işi daha başarıp ordusuyla And dağlarını aşarak 1818'de Şili'yi, 1821'de Peru'yu İspanyollardan kurtarmış, Peru'nun koruyucusu seçilmiş, köleliği yasaklamış ve hiç bir zaman kendi çıkarına hareket etmediği için 1822'de yönetimi Simon BOLİVAR K.'e bırakıp önce Hollanda'ya sonra da Fransa'ya gitmiş ve 1850 tarihinde sonsuz doğuya geç etmiş.

Şu anda şehrin pek çok yerinde heykelleri olan bu kardeşimizin adını taşıyan bir göl, Buenos Aires'in batısında yaklaşık 350.000 nüfuslu büyük bir sanayi merkezi ve 384 no. lu General SAN MARTİN Muhterem Locası var.

SALİM RIZA KIRKPINAR

MUSTAFA SEYYİT SUTÜVEN

VE

HÜRRİYET MUH. LOCASI

Yük.Müh.Mim. Bülent ÇETİNOR

Hürriyet Muh. Locası, hem eski bir kuruluş olmasıyla, hem de Türk Masonluğuna yaptığı önemli hizmetleriyle tanınır ve bu yolda ün yapmıştır. Ayrıca bir önemli yönü de son 10 yılda baba-oğul kardeşlerin Locada çoğalmasındır. Böylece değerli Mason aileleri içinden gelen iyi yetişmiş genç Kardeşlerimiz, öteki tecrübeli Kardeşleriyle birlikte Locanın aydınlık geleceğine olumlu katkılarını vermeye başlamışlardır: Baba-oğul hatta dede-torun Kardeşlerimiz diğer Muh. Localarımızda da vardır.

30 Ekim 1990 tarihli toplantısında Hürriyet Muh. Locası tarihi günlerinden birini daha yaşamıştır. 3 yeni Kardeş aramıza katılarak Kardeşlik Zincirimizi kuvvetlendirmişlerdir. Bu genç kardeşleri-

mizden ikisi, oğün baba-oğul kardeş olmuşlardır.

30 Ekim toplantısının bir başka özelliği de aramıza katılan 3 Kardeşten birinin Locamızın en genç üyesi olmasıdır... Muntazam üyelerimizden ve Mason Kardeşlerimizin yakından tanıdığı, hocaların hocası Salim Rıza Kirkpınar' K.'in de o akşamki toplantıda bulunması ve güzel sözlerle, Katılma Merasimine renk vermesi, unutulmayacak bir anı olarak tutanağa geçmiştir.

Loca Kardeşleri yemek salonunda da yukardaki çalışmaların devamını sürdürmüşlerdir... Her 15 günde bir yapılan bu toplantılara Sadakat, Ülke, Hürriyet ve bazen de Pınar Muh. Localarının müşterek çalışmaları denilebilir...

O gece aramıza katılan kardeşler hepimize tek tek tanıştırılmıştır. Locaların Üs. Muh.'leri konuşmak isteyen Kardeşlere söz vermişler, espriler ve şiirler arasında içki içilip yemek yenmiş, güzel bir gece geçirilmiştir. Tabii Nevzat Sertel Kardeşimizin kendine özgü esprileri ile şiirleri, bu güzel geceyi daha bir renklendirmiştir.

Loca içinde olsun, yemeklerimizde olsun Salim Rıza Kırkpınar Kardeşimiz güzel konferanslarıyla, konuşmalarıyla ve söylediği şiirleriyle ün yapmıştır. Şiirlerini, yazarlarından bile daha iyi sunar, hem de ezberinden... Yahya Kemal'in şiirleri, onda bir kat daha güzelleşir...bir başka türlü etkili olur hepimize. Mustafa Seyyit Sütüven K'in ünlü "SU" (Bir sonraki sahifeye bakınız) şiirini hepimize tanıtmış ve sevdirmiştir. Tevfik Fikret, Salim Rıza'da bir kat daha abideleşir... Konferanslarındaki konuları zevkle seçer, dinletir ve bizlerde iz bırakır.

30 Ekim gecesi kendisinden bugüne kadar hiç duymadığımız çağdaş şiirler dinledik. Adeta büyülendik... Hiç bir toplantıda, yemekte, bu kadar etkilenmemiştik. Bütün Loca kardeşleri yemeyi, içmeyi bıraktık, gittikçe coşan, bü-

yüyen Salim Rıza hocamızı adeta nefes almadan izledik ... Şiirlerini ne kadar güzel sunuyordu?.. Akhıma TV ve Radyo yayınlarındaki edebiyatçılar, şiir sunucular, şiir okuyan başkaları geldi... Hocamız bunlara şiir okumasını öğretmeye çalışsa bile (bu bir kabiliyettir, olmaz !) diye düşündüm.

Konuşmasının ve şiirlerini sunmasının sonunda yemek salonu adeta ayaklandı...biraz önceki sessizlik, bir alkış tufanına dönüştü. Hocamızı öptük, sevdik, coşkuyla bağrımıza bastık..." Acaba bir daha böyle bir gece geçirebilir miyiz" diye şimdiden düşünmeye başladık.

Öteden beri yemek salonundaki gürültüden, çatal-kaşık seslerinden doğru dürüst yemek yiyemediğimiz, konuşup anlaşamadığımız hep gündeme gelirdi. Nasıl bölelim de birkaç sessiz yemek salonu elde edelim, diye düşündük. Mimar kardeşlerimizin ve bendenizin düşünceleri soruldu...O geceden sonra artık böyle bölmelere lüzum olmadığını anladım. Birlikte olmanın ve birlikte bir değerden yararlanmanın güzelliklerini tattım.

S U

Mustafa Seyyit SUTÜVEN

Bir kayadan duman duman
Onyedi metre atlayan
Dağ kokusuyla yüklü su...

Boşluğa fırlayınca saç
Düştüğü yerde üç kulaç
Mavi su, ak köpüklü su...

Şiirin elindesin bugün
Eski masalların bütün
Canlanacak birer birer.

"AKHA"lılar da bir zaman...
Şair, ilâhe, Kahraman,
Şiirini burda içtiler.

Hepsi tapardı rengine,
Rastlamamıştı dengine
Hiç biri mor "TESELYA" da.

Öyle füsunluydu bu yer...
Şirine borçludur "HOMER"
Çünkü senindir "İLYADA".

Eski, uzun zamanların,
Tığ gibi kahramanların
Türküsidür sesin henüz.

Dağda hayat uyandıran,
Taşları duygulandıran
Bir son ilâhesin henüz.

"AFRODİT" olmadan ilâh
Dağdan inerdi her sabah...
Elde gümüş hamam tası

Burda çıkardı örtüden
Kimseye gösterilmeyen
Gerdanı, göğsü, kalçası.

Altuna mavi mermerin
Üstüne ak köpüklerin
Kurt gibi saldırdı hep

Kimseye belli etmeden
Hırsla kucakladıkça sen
Göğsünü kaldırırdı hep.

Burda "MOGOL" "YUNAN", "MISIR"
"MED", "ROMA", "TÜRK" asır asır
Taptı döküldüğün yere.

Tarırların konakları
Orduların otakları
Burda ererdi göklere

Söylediğim masal değil
Atları kahraman "AŞİL"
Burda sulardı bir zaman.

Burda gezerdi "KEYKUBAD".
Burda keserdi "MİHRİDAT"
Burda içerdi "ANTUVAN".

Göğse nasıl batarsa diş
Öyle derinden işlemiş
Taşlara "HEKTOR"un izi.

Söyle bugün, niçin? neden?
Bunca ilâhlığınla sen
Kulluğa almadın bizi?

Halbuki bir "YUNAN" kadar
Hüsnüne her tapan kadar
Tapmayı biz de anlarız.

Bizleri başka görme sen
Hüsnü hüda kadar seven
Gönlü temiz adamlarız.

Hepsini at da bir yana
Bari o günlerin bana
Şiirini söyle tatlı su...

Şiirini geldiği yerin
Şiirini eski günlerin...
Söyle köpük kanatlı su.

SANATKAR

KARDEŞLERİMİZ (21) :

RAİK ALNIAÇIK

M.M.

-Raik kardeşim, hepimiz sizin bir tiyatro insanı olduğunuzu biliyoruz ama birde siz bize kendinizi kısaca anlatırmısınız.

-1934'te Bursa'da doğdum; babam bir öğretmen, annem ev hanımıydı. Sonra, ağabeylerimin yüksek tahsili için İstanbul'a geldik. İstanbul'da ilkokul, ortaokul ve liseyi bitirdim. Tiyatro öğrenimi görmek istiyordum. Babamın izni ile Ankaraya gittim ve Devlet Konservatuvarının tiyatro yüksek bölümünü bitirdim. 1957-58 sezonuydum. O günden beri devlet tiyatrosunda çalışıyorum. Amacım oyunculuktan çok rejisör olmaktı. Oyunculuğa emek vermekle beraber daha yoğun çabalarımı rejisörlüğe verdim. Yurdumuzda rejisör okulu olmadığı için mutlaka her işte olduğu gibi, usta çırak ilişkisi içinde hocam Cüneyt Gökçer'in ekolünden geçtim. Uzun yıllar geçtikten sonra öзде Cüneyt Gökçer'in sağlam temelini dayanıyor biçimde kendi sentezim, dünya bakışım, sahne sanatındaki anlayışımı uyguluyor ve ileride o biçimden kaynaklanacak özlerden olacağına inanıyorum.

-Kaç oyunda oynadınız, kaç oyun sahneye koydunuz ?

-Bir ara saymaya çalıştım . Sanıyorum küçükklü büyüklü 81 oyunda oynadım ama hayatımda iz bırakan, yani oynamaktan tad aldığım 12 oyunum oldu. Yurdumuzda rejisörlük okulu olmadığı için oyunculukla başladım, ama eğer rejisörlük okulu olsaydı mutlaka önce rejisör olurdu; buna rağmen zannediyorum elli'yi geçti, elli ellibeş oyun sahneye koydum. 56 yaşında olduğuma, bu işte de 22 yaşında profes-

yonel olduğuma göre rejisörlük mesleğinde demekki her yıla bir, bazen iki oyun düşmüş. Bundan fazlası zarar, azıda Türkiye için az galiba; ülkemizde rejisör kıtlığı var. İyi bir çalışma oldu sanıyorum sanat hayatımda, elli oyun...

Eşiniz Alman, onun da mesleğinizle ilgisi varmı?

- Eşim Hannover müzik yüksek okulunun bale bölümünden koreograf olarak mezun olmuştur. Türkiye'de de Mimar Sinan üniversitesi konservatuar bale bölümünde nasyonal danslar hocasıdır.

-Sizinde öğretmenlik yönünüze değinebilir misiniz.

-Ben de Mimar Sinan Üniversitesinde tiyatro bölümünde hoca olarak çalışıyorum. Öğretmenlik benim meslek hayatımın başlarına kadar gider. 24 seneyi doldurdum hocalıkta. Yeni YÖK uygulaması içinde bana kadırşınalık yaptılar. Bir gece Raik olarak yattım, ertesi sabah profesör olarak kalktım. Tabi bunu bir lütuf olarak kabul etmiyorum, yirmi dört senenin emeğinin karşılığını aldım.

-Mimar Sinandan önce hangi okullarda görev yaptınız.

-İlk önce kendi okulum Ankara Devlet Konservatuarında, sonra İstanbul Üniversitesinde ders verdim. Şimdi Marmara Üniversitesine bağlanan Gazetecilik ve Radyo Televizyon yüksek okulunda diksiyon, fonetik

ve tiyatro tarihi dersleri verdim yedi sene. Aynı anda da Mimar Sinanda tiyatro bölümünü açtık, orada bölüm başkanı olarak çalışmaya başladım, hemde o zamandan beri öğretim görevini sürdürüyorum.

-Kardeşlerimin hafızasında idarecilik yönünüz de var. O yönünüzü de anlatmışınız?

1980'de İstanbul Devlet Tiyatrosu müdürü oldum, 1983'e kadar bu görevi sürdürdüm. Üç yıllık bir aradan sonra, Mesut Yılmaz'ın bakanlığı sırasında yeni bir genel müdürle çalışmak isteyince beni önermişler; kendisi ile görüştük, anlaştık, bana geniş özgürlük verdi, tıpkı mesleğimizdeki özgürlük gibi. Bende iki yıl boyunca Türk tiyatrosuna elimden gelen hizmeti verdim.

-Tüm tiyatro yaşamınızı aşağı yukarı gözden geçirdik. Birazda masonluğunuza değinelim mi ? Nasıl mason oldunuz?

-Yirmi yıldan fazla oluyor. Sevgili üstadlarımdan Muammer İsi ile aynı oyunda oynuyorduk. Bana mesleğimizin güzelliğinden söz etti. Beni bir gün evine davet etti, bu konuda bilgi verdi. Anlattıkları o kadar güzeldiki, sanki bende olupta adını koymadığım şeylerdi. Hiç tereddütsüz ne zaman olacak diye peşine düştüm ancak dokuz sene sonra oldum. Artık dayanamaz hale gelmiştim; gidip kapıları yumruklayıp "Ya bu işi bana verirseniz, bir kere bir parmak bal verdiniz

ondan sonra yaşamadınız" demek geliyordu.

O sırada ilk eşimden ayrılıyordum; arkamdan bir sürü çirkin şeyler olmuş haberim yokken; işte bunlar nedeni ile geçikmiş. Sonra bu benim şiddetli aşkıma tesadüfen tanık olan bir rahmetli Üstadı Muhterem, nur içinde yatsın beni gece gündüz İstanbul Ankara büyük bir ciddiyetle takip etmiş; Masonluğu bende onun ciddiyetinde algılıyorum zaten, benim gerçek rehberim o oldu. Çeşitli fırsatlar yaratarak benimle yolculuk yaptı, eşimle tanıştı, evimize geldi, bizi evine davet etti, kesinlikle Mason olduğunu belli etmeden her halimi gördü, beni denedi. Ve son oylamamda, beni çok yakından tanıyıp incelediğini ve hakkımda söylenenlerin hiçbirinin gerçeğe uymadığını savunmuş. Ankara Yıldız muhterem Locasında gözümü açtığımda karşımda kendisini gördüğümde bu benim için büyük bir şaşkınlık, mutluluk ve ilk büyük masonik ders olmuştu.

-Bu üstadımızın adı

-Mücahit Bartınhoğlu

-Bu üstadımız örnek bir araştırma yapmış. Aslında tüm adayların masonluğu iyi bilenlerce yakından denenmesinde yarar var. Bir aday hakkındaki olumlu ya da olumsuz bir kaç söz ve de yarım saatlik bir görüşme bir çok yanlış sonuçlar doğurmaktadır. Masonluğun gerçek ihtiyacı her seferinde yarımşar manga kaz adımı nicelik değil, tet tek niteliktir; inşallah çok

geç olmadan bunu anlarız. Sizin bu yaşadığınız bütün camia için örnek olmalı. Sonra Raik kardeşim?

-Sonra görevim gereği İstanbulda otururken uzun yıllar her on beşte bir perşembe günü, hiç aksatmadan, hiç eksikim olmadan Ankara gittim. Sabah otobüse biniyor Ankaraya gidiyor, toplantıya katılıyor, yemeğe kalıyor, sonra gece 1 otobüsü ile İstanbula dönüyordum.

-Keşke hepimiz sizin gibi masonluğu zor elde edebilsek, kıymetini bilseydik. Verdiğiniz bu örnek, evi yarım saat uzaklıktaki sudan mazereimli kardeşlere ithaf olunur. Raik kardeşim daha sonra İstanbula hangi Locaya geldiniz?

-Kadrom devamlı İstanbula verince ben de Ankaraya gitmediğim perşembeleri devam ettiğim, Sadık Dostlar muhterem Locasına tebenni ettim. Sadık Dostlar mutlak bir doğum aşamasına geldiğinde benimde 7 numaralı kurucu üyesi olduğum Sembol muhterem Locasını kurduk. Daha önce Sadık Dostlarda iki dönem çok zevk aldığım Muhakkiklik görevini yapmışım; önümüzdeki dönem için Sembol'de 2.Nazırlık görevini üstlenmiş bulunuyorum.

-Raik Kardeşim bu vesile ilginç yönlerinizi kardeşlerimize bir nebze tanıtmış olduk. Size gerek tiyatro mesleğinde gerekse Masonlukta başarılarınızın devamını dilerim.

-Ben teşekkür ederim Sinan Kardeşim...

MASONLUKTA TEMEL TAŞLAR

KARDEŞLİK

Raşid TEMEL

Karşılıklı saygı, iyi niyet, hayırseverlik, kusurlara zaafılara göz yummak olmadıkça gerçek kardeşlik olamaz. Birbiri hakkında iyi düşünmeyi adet edinenler, iyi tarafları aramayı huy edinenler, aynı zamanda kötülüğü de kabul edip bekliyen, ama görmemezlikten gelebilenler, gerçek anlamda kardeş olabilirler.

Birbirinin başarısızlığından haz duyanlar, başkasını adi ve aşağı görenler, iyi tarafa bakmadan sadece kötü tarafı görenler, değil kardeş, arkadaş bile olamazlar. Kardeşlik ne yeminle ne de parayla alınmaz. O hak ederek kazanılır. Hak ederek Mason kardeşlerimizi kazanalım.

OSMANLILARDA MASONLUĞA AİT İLK KAYITLAR (13)

ESRAR-I FARMASON

(Devam)

Suha UMUR

Mâbed-i mezkûrda isdihtdam olunan amelenin mikdarı lâ-yuadd ve lâ-yuhsâ (sayılamayacak kadar çok) idi. Hiram Abi işbu ameleyi üç sınıfa taksim etmiş olduğundan her bir sınıfın amelesi dahî maharetlerine göre ücret alırlar ve sâlif-üz-zıkr üç sınıf Çırak ve Yoldaş ve Üstat sınıflarından ibaret idi. Çıraklar ile Yoldaşlar ve Üstatların esrar-ı mahsusaları olduğundan kendilerine mahsus bir takım elfaz ve işârat ile yekdigelerini tanırlar idi. Çıraklar ücretlerini "B" ve yoldaşlar "J" harfleriyle işaret olunan kapı direkleri kurbünde almakta idi iseler de her ameale bulunduğu sınıfta tuğlayı harç ve horasanla kaynatmayınca ücretini veznedar elinden alamaz idi. Yoldaşlardan üç kişi mâbed-i mezkûrun karib-i hitam (bitmek üzere) olduğunu görüp kendileri ise henüz üstat lâfzını alamamış olduklarından lafz-i mezkûru söyletmek için Muhterem "Hiram Abi" yi icbara karar vermişlerdir. Tâ ki bu lâfzın sayesinde kendileri ta ki memâlik-i sairede üstat olup ücret alsınlar.

Bu menhus kimselere Jobelas ve Jobelus ve Jobelum tesmiye olunup Hiram Abi'nin dahî her gün öğleyin paydosda mâbed-i mezkûra girip ed'ıye-i mefrûzesini (farz olan dualarını) edâ ettiğini bilirler idi. Binaenaleyh bir gün onu gözettiler ve mâbed-i mezkûra girdiğini gördükleride, Jobelas, Cenup ve Jobelus, Garp ve Jobelum dahî Şark kapısının arkasına gizlenip Muhterem üstadımız "Hiram Abi"nin çıkmasına muntazır olmuşlar idi. "Hiram Abi" duasını edâ ettikten sonra dışarı çıkmak için evvel emirde Cenup kapısına doğru gitti. Kapıya tekarüb ettikte (yaklaşınca) Jobelas nam yoldaşa tesâdüf ettikte merkum (adı geçen) Jobelas kendisinden üstat lâfzını sual etmiş ise de henüz vakti tamam olmadığı cihetle kendisine

tebliğ etmekten istinkâf etmesi (kabul etmemesi) üzerine merkur Jobelas, silah yerine elinde bulunan mimar arşınıyla Hiram Abi'nin gerdanına vurdu.

Mukterem, işbu hikâye-yi garibenin bu mahalline geldikte sükût eder. Teşrifatçı dahî mülâzımı alıp İkinci Didebanın yanına götürür. İkinci Dideban, mülâzıma üstat lâfzını sual etmesi üzerine, mülâzım, haber vermem, deyû cevap verir. İşbu sual ve cevabı üç defa tekrar ettikten sonra üçüncüsünde İkinci Dideban elindeki mimar arşınıyla bir kere mülâzımın gerdanına vurur.

Bundan sonra Mukterem yine hikâye-yi mezkûrenin nakl ve tarifine başlayıp der ki, "Hiram Abi" Garp kapısı tarafına vüsulünde, Jobelus nam yoldaşa tesâdüf etti. Ol dahî, yoldaşı Jobelas gibi üstat lâfzını "Hiram Abi"'nin ağzından alamayınca elindeki demirden mâmul gönye tahtasıyla "Hiram Abi"'nin kalbi üzerine şiddetle vurdu.

En Mukterem, hikâyenin işbu mahalline geldikte yine sükût etmekle mülâzımı Birinci Didebanın yanına götürdüklerinde, Dideban üstat lafzını kendisinden üç defa sual ettikten sonra matlubu vechile cevap almayınca elindeki gönye tahtasıyla bir kerre kalbi üzerine vurur.

Mülâzım bundan sonra En Mukterem yanına getirilmekle En Mukterem yine hikâyeye başlayıp der ki "Hiram Abi" iki yoldaş tarafından vech-i meşruh üzere vurulduktan sora şaşırıp, ne yapacağını kaybetmiş ise de yine kendini toplayıp onların suikasdından kurtulmak sevdasıyla Şark kapısı tarafına fırlamış iken orda dahî Jobelus nam yoldaşa tesâdüf etmiş, bu da diğer iki yoldaş gibi kendisinden üstat lafzını sual etmesi üzerine "Hiram Abi" matlubu vechile cevap vermemiş olduğundan alnına ol kadar şiddetli bir çekiç vurdu ki "Hiram Abi" derhal düşüp ruh teslim etmiştir.

En Mukterem, hikâyenin işbu mahalline geldikte sükût etmekle beraber elindeki çekiciyle mülâzımın alnına gereği gibi şiddetle vurduktan sonra iki Karındaş, mülâzımı tutup geriye sürükleyerek tabut ve mezara müşâbih olan mezkûr minderin üzerine arkası üstü yatırdıktan sonra üzerine çuhadan mâmul siyah örtüyü çekip yanına dahî bir akasya dalı bıraktılar.

MASONLUĞUN TÜRKİYE'DE BAŞLAYIŞI(*)

Jean BOSSU

Masonluğun Türkiye'de erken yayılmasını sağlayanlar, tacirlerle denizcilerdir. Fransız Masonlarının bu yayılmada büyük payları olduğu söylenebilir. Söz konusu edeceğimiz Türkiye, bugünkü sınırları içindeki Türkiye'dir.

Bilebildiğimiz en eski Mahfil, Marsilya'daki Mahfillerin en önemlisi olan "Saint-Jean d'Ecosse" tarafından 1768'de kurulan ve aynı adı taşıyan Mahfiledir. Bu Mahfilin Muhterem Üstadının adı, Claude Arnaud idi. Mahfilin kurucuları arasında birçok tacirlere rastlanmaktadır. Bunlardan sonra, J.-B Massé ve aynı adı taşıyan oğlu, Louis Philippy gibi gemi suvarileri gelir. Aralarında bir de Philippe Beneveny adlı bir doktor vardır. Geri kalanı, meslekleri belirtilmeyen Mahfil erkânıdır: Floranville, Antoine Fraisse (Birinci Nazır), Jean Gerling, J.-A Henry (İkinci Nazır), Antoine Lecagy, J.-B. Lhomoca, J. Guillaume Meslé (Hatip), Antoine Michel (Teşrifatçı), J.-L. Pauzadel (Hazine Emni), Pierre Praher (Kâtip), Auguste Temmier. Hemen unutmadan: İkinci bir doktor olan Jacienthe Paul'u de kaydedilim. (Carcassonne kütüphanesi, el yazmaları, MB 146).

Bilinen Mahfillerden ikincisi, 9 Kasım 1789 İzmir'de açılan ve 7 Ekim 1796'da Cenevre Büyük Meşriki tarafından resmen tanılan "Victoire" Mahfiledir. Bu Mahfil, 1799'da çalışmalarını sürdürmekteydi. Marsilya'daki ana Mahfile bağlı ve "Nations Réunies" adlı bir başka Mahfil de 1789'da İzmir'de çalışmaktaydı.

İstanbul'daki Mahfile mensup Ali Baiş adlı bir Kardeş, 28 Ekim 1784'de Calais'deki "Saint-Louis des Amis Réunis" Mahfilini ziyaret etmiştir.

Ba Pao Lai Kardeş, Roma'daki "La Réunion des Amis Sincères" Mahfilini hakkında yazmış olduğu çok ilgi çekici monografide, (Acacia V, 581) Louis-François Cassas adlı bir ressamın, İstanbul'daki "La Céleste Amitié" Mahfilinde tekrar edildikten sonra Roma'daki Mahfilin Hazine Eminliğini yaptığını yazmaktadır.

(*) Aslı 30 Mayıs 1969 tarihli Juvénal adlı mekütudedeki çıkan Jean Bossu'nun bu yazısı, Fransa Büyük Locası'nın o zamanki Büyük Şansölyesi olan Charles-Henry Chevalier Kardeş tarafından, Türk Kardeşlere bir cemile olarak tercüme edilmek üzere, bu yazıyı çevirene verilmiştir.

Marsilya'da Skoç Ritinde çalışan ana Mahfil, 1804'den önce iki Mahfil daha kurmuştu. Bunlardan biri, İstanbul'daki "La Parfaite Union" diğeri Selânik'deki "L'Amitié" Mahfilleriydi. Bunlardan birincisi, 1810' da hâlâ Marsilya'daki ana Mahfile bağlı bulunuyordu. (Chaine d'Union 1875, Sahife 440).

Bundan başka, 19 uncu yüzyılın başlarında, Fransız savaş esirleri tarafından kurulan Mahfiller de vardı. Nitekim, Napoleon'un ajanı olan Albay Louis-Auguste de Richemont, Chesterfield'de "Saint-Jérôme et L'Espérance" savaş esirleri Mahfilini kurduğu zaman, İstanbul'daki "LaPaix" Mahfilinden geldiğini söylemişti.

Bir Fransız Mahfili bulmak için yine İzmir'e döneceğiz. 24 Haziran 1819'da Fransa Büyük Meşriki tarafından kurulan ve 1830'a kadar çalışan bu Mahfilin adı "Les Nations Réunies" olup 1789'da faaliyette olan ve aynı adı taşıyan Mahfilin uyandırılmasıyla meydana geldiği sanılmaktadır.

"Hermés" adlı Mason dergisine (1819, C.II, S. 207) göre bu Mahfilin adı "Nations Amies" olup kurucuları Rus, Hollandalı, İngiliz, Fransız, Alman, İsviçreli, Ceneviz, Toskanalı ve hattâ Amerikalı idi.

Charles Anselme adlı bir tacir, bu Mahfili 1828'de ziyaret etmiş ve Masonlara eza ve cefa edilen Sardanya Krallığı topraklarından geçeceği için Romanya'da Yaş şehrindeki Mahfilden almış olduğu diplomayı Marsilya'ya göndermeleri ricasıyla İzmir'deki Kardeşlere bırakmıştır. İzmir'de "Nations Réunies" Mahfilindeki Kardeşler bu diplomayı vize etmişlerdir. Bunlardan birinin adı Mallin olup bu diploma da özel bir koleksiyonda bulunmaktadır.

Marsilyalı bir Kardeş olan Charles Misselieu'nün diploması üzerinde de İstanbul'daki "Philoxenis" Mahfilince 1829'da yapılan bir vize görülmektedir (Bibliotheca esoterica, s. 1294).

Türkiye'de Masonluk, 1850'den itibaren büyük bir gelişme kaydetmiştir. Önce, Barbier ve de Savigny Kardeşler tarafından İzmir'de kurulan ve Menfis Ritinde çalışan "Le Rameau d'Or d'Eleusis" adlı Mahfeli görmekteyiz.

26 Nisan 1858'de Fransa Büyük Meşriki tarafından İstanbul'da "Etoile du Bosphore" Mahfili kurulmuştur. Mimar Eugène Maillard, 1869'da bu mahfilin Üstadı Muhteremi idi. İran'ın İstanbul'daki Büyükelçisi Mareşal Muhsin Han da üyeleri arasında bulunuyordu. Mahfilin diğer üyelerinin taşıdıkları Demetrius Courtelli, Félicien de Ridder, J. Schapira, Rodacanacchi, v.s. gibi adlar, bunların menşelerinin çeşitli olduğunu gösterir (V. Pinon, Annuaire, 1869: Chaine d'Union, 1883, s. 44, 1889, s.81).

1865'de İstanbul'da, İngiliz Provensiyal Mahfiline bağlı "Arethe lodge", yirmi kadar Almanı bir araya getiren "Carmen à la Corne d'Or", İtalya Büyük Mahfiline

bağlı "Italie" Mahfillerini görmekteyiz. En sonuncu Mahfilin Muhterem Üstadı olan banker Nissim Camondo, "Alliance Universelle Israélite" in mahallî komitesi başkanı idi. Üyelerinden biri olan Doktor Zografos da kolera salgını sırasında, fedakârlığının kurbanı olarak vefat etmiştir (Monde Maçonniqne, 1885-1886, s. 601).

Bir de, ancak seçkin üyeler kabul etmekle beraber tam bir Fransız Mahfili olan ve İstanbul'da Ekim 1862'den beri çalışan "L'Union Orient" Mahfili vardı. Bu Mahfilin Muhterem Üstadı olan Avukat Louis Amiable, Masonluğun tarihçisi olarak da şöhet kazanmıştır. Üyeleri arasında Levazımcı Saracoğlu, Tümen Komutanı İbrahim Paşa, Belçika Elçiliği Birinci Kâtibi Kont de Noidans, Maden Mühendisi Kont de Rochetin, Fransız eski Binbaşlarından Alexandre Schinas gibi simalara rastlamaktayız. Mahfilin 1864'deki Muhterem Üstadı bugün pek iyi bilinen bir Ermeni adı taşımaktadır: Aznavur. Bir ideal şövalyesi olarak Paris "Komün"üne katılan ve orada kendisini telef eden Gustave Flourens de bu Mahfilin üyelerindendi.

1868'de İstanbul'da Fransa Büyük Meşrikinin himayesi altında "Proodos" adlı yeni bir Mahfil kuruldu. Bundan on yıl sonra, bu Mahfilin lokali, Çiçek sokağında 5 No. da bulunmaktaydı. 1872'de Türk üyelerin isteği üzerinde, mutad olarak Rumca yapılan iki toplantı arasında ayda bir defa da Türkçe toplantı yapılmasına karar verildi. Doktor Hayrettin bu toplantılarda sağlığı koruma konusunda konferanslar vermekte idi. (Bulletin du Grand Orient, 1872, s. 144; Monde Maçonniqne. 1874 s.118)

Nihayet, İzmir'de "Mélès" Mahfilini görmekteyiz. Ekim 1863'te Fransa Büyük Meşriki tarafından kurulan bu Mahfil, 1870'de uykuya yatmış, 21 Mayıs 1913'de uyandırılmış ve 1926'da Mabedini Atina'ya nakletmiştir. Bundan başka, İtalyan Masonlar yine İzmir'de, 1864'de "Stella Ionia" Mahfilini kurmuşlardır. İzmir Valisi Reşit Paşa'nın bu Mahfile devam ettiği sanılmaktadır.

Ayrıca, yukarıda adı geçen Aznavur Kardeş, İstanbul'da 22 Şubat 1866'da "Ser" Mahfilini kurmuştur.

Bundan sonra, Fransa büyük Meşrikinin 1909'da kurmuş olduğu "Homère" Mahfili gibi bir çok Mahfiller kurulmuştur. Daha sonra da Türk Masonluğu kendi kanatlarıyla uçuşa başlamıştır.

Burada asıl belirtilmeğe değer olan cihet, Türk Masonluğunun Birleşmiş Milletler burcu altında doğmuş olması keyfiyettir.

Çeviren: Faiz R. KARACAOĞLU

Türk Mason Dergisi

1 Ekim 1972, sayı 9

ÜÇ OBEDYANS BİR ARADA

Melih SARTER

OLAYIN OLUŞUMU:

Birkaç yıldan beri İstanbul'a her gelişinde Libertas Muh. Locasını muntazam ziyaret eden Hannover'li bir Kardeşimiz var: Ömer Acar Biriz. 2 yıl önce Walter Mehring B.'i takdim eder ve Libertas bir ziyaretçi daha kazanır.

Bu yazının yazarı Hannover'i ziyaretinde Loca çalışmalarına katılır. Girişte, "Kardeşim, rica etsem kravatını bir beyaz kravatla değiştirirmisin?" Renkli kravat cebe, verilen beyaz boyuna takıldıktan sonra çalışmaya katılabiliyoruz. Kardeş sofrasından sonra hediye edilen masonik amblemliler bir beyaz kravat. Ardından evlere davetler ve başka Kardeş ve Hemşirelerle tanışmalar sırasında İstanbul ve Türkiye'deki Masonluk hakkında verilen bilgiler. "Neden bir grup oluşturup İstanbulu ve

Locamızı ziyaret etmiyorsunuz? Hem çalışmalarımızı görür hem de Hemşirelerimizle bir Tönü Blaşa iştirak edersiniz?" Sonuç malûm.

Viyanadan bir müracaat: "Tekrar İstanbul'a gelmek ve Libertas Muh. Locasının bir çalışmasına katılmak istiyoruz. "Cevap: "Sizi memnuniyetle ağırlarız, ancak geliş tarihinizi değiştirirseniz Hannover'li K. ve Hemşirelerimiz için hazırladığımız ekli programa siz de iştirak edebilirsiniz. Ne dersiniz?" Cevap: "Aman, çok iyi olur geliyoruz!"

Neticede takriben bir hafta müddetle Türk, Alman ve Avusturyalı Kardeş ve Hemşireler bir taraftan Masonik bağları perçinlediler, diğer taraftan da hep beraber unutulması güç güzel saatler geçirdiler.

ÜÇ OBEDYANSIN BİR ARAYA GELİŞİ:

23.10 ile 29.10 1990 tarihleri arasında İstanbul Vadisinde çalışan Libertas Muh. Locasına, Hannover Vadisinden 9 Kardeş ile 10 Hemşire ve Viyana Vadisinden 11 Kardeş ile 12 Hemşire konuk olmuşlardır.

Atatürk Hava Alanında karşılanan iki obedyansa mensup Kardeşlerimiz ile Hemşirelerimize çok zengin bir program uygulanmıştır. Almanya Büyük Locasının Dostluk Kefili, Libertas Muh. L.'sinin Üs. Muh.'i Nüvit Arıcan B. ile Avusturya Büyük Locasının Dostluk Kefili Ön. Üs. Muh. Melih Sarter B. ilk defa bir araya gelen 3 Obedyans mensuplarının yakınlaşmaları ve kaynaşmaları yönünde azami gayreti sarfetmişlerdir.

Genel hatları ile, uygulanan program şöyle oldu:

1.- 24.10.1990 Çarşamba günü Locada 3 Haricinin tekris merasimi, Locadaki konuşmalar ve hediye teatileri ile, Kardeş sofrası'nda muhtelif konuşmalar. *(Bir tanesi eklidir.)*

2.- 27.10. 1990 Cumartesi, Hemşirelerle Tenue Blanche;

Libertas Muh. L. sından Atanasof Hemş.'nin Türkçe ve Almanca konuşması, Ankara Vadisinden toplantımıza katılan Nur Çubukçu Hemş.'nin Türkçe ve Almanca konuşması; ayrıca Viyana ve Hannover Vadilerinden birer Hemşirenin konuşmaları, ve daha sonra toplu öğle yemeği

3.- Bunun dışında, Loca hariçinde İstanbulun önemli turistik yerlerini kapsayan geziler tertip edilmiştir. Ayrıca, iştirak edenlerin unutamayacağı konuşmaların yapıldığı ve şerefe kadeh kaldırıldığı Beykoz Hasır Restaurant'daki öğle yemeği, Florya Uludağ Restaurant'taki akşam yemeği, turistik bir gazinoda folklorlu, göbek danslı, şarkılı akşam yemeği ve en nihayet kiralık bir gemi ile yapılan öğle yemekli Boğaz ve Adalar turları, unutulmayacak güzellikte anılara vesile olmuştur.

Bahsi geçen programın muvaffakiyetle neticelenmesinde katkılarını esirgemeyen Aka Baldas K. ile, rehberlik görevini layiki ile yerine getiren Dilara Levi Hemşiremize de nekadardır teşekkür edilse, azdır.

KONUŞMALARDAN BİR ÖRNEK :

Hannover'de çalışan "Friedrich zum Weissen Pferde" Muh.L.'nin eski Üs.Muh.'i Volker Zimmeck K.'in Libertas Muh.L.'sının 24.10.1990 tarihli tekris celse-sinde yaptığı konuşma:

"Güzel İstanbulunuza ve Libertas Muh. Locasına bizleri davet ettiğinizden dolayı, Hannover'de çalışan "Friedrich zum Weissen Pferde" Muh. Locasının Kardeş ve Hemşireleri ile Bonn'da çalışan "Prometheus " Locasına mensup Kardeşimiz namına sonsuz teşekkürler. Güzel sözleriniz ve yaşadığımız bu fevkalade çalışma için siz Üs. Muh. ve tüm Libertas K.'lerine teşekkür ederim. En Muh. Büyük Üstat, Zelsche K. ile Locamızın Üs. Muh.' i Wilhelm Thies K.'im, K.'çe sevgi ve saygılarını iletmem için beni görevlendirdiler. Onlar bu sıralarda Masonluğu tekrar vatanımızın Doğu bölümüne götürmekle meşguller. Bizim Locamız 1746 yılında, bir Türk asilzadesinin oğlu olan ve Hannover Kralının hizmetinde bulunan, Mehmet von Koenigstreu tarafından kurulmuştur. Bugünkü çalışma ile çember kapanmış sayılır. Bugün, sizinle İstanbul'da güzel

bir masonik çalışma yaşadık. Uygulamış olduğunuz Ritüelin büyük bölümünü zamanın Taş Yontucuları, İnşaat Ustaları ve Duvarcılarından devralmış bulunuyoruz. Bu bize intizamı veriyor. Tüm dinlerin bir ritüeli ve bir intizamı olduğu gibi. Tüm dinlerin içeriği, dua ve kutsallıktır. İnsanlardan Allaha ulaşan dua ve Allaktan insana giden kutsallık. Masonik ritüelimizin manevi içeriği, insanlığı teşvik eder. Yüce ruhlulu insanlığı amaçlar. Bu hedefe ulaşmak imkânsızdır. Önemli olan, bu amaca doğru ilerlemektir. Ritüelimizin manevi içeriği işte budur. Aramıza yeni katılan üç kardeşimizi özel olarak selâmlamak arzusundayım.Çıraklık sırasındaki seyahatlarınızda Hannover'i untmayın. Türk K.'lerim! 5 sene sonra Locamız 250. yıldönümünü kutlayacak. 2000 yılında ise Hannover'de dünya fuarı var. Her iki olaya da sizleri davet ediyorum. Bu tarihlerde Hannover'e gelmek her halde degecek. Üs. Muh., eserimizin sembolü olan üç adet gülü, size takdim etmeme müsaade ediniz. Hannover'li Kardeşlerim ayağa kalkınız ! Libertas Kardeşlerimiz şerefine üçlü bir alkış için bana uyunuz ! 3 x 3 - Yaşasınlar !"

ISLINGTON LODGE

No. 1471

INSTALLATION

Bro. Alfred B. L. Williams, W.M.

Abercorn Rooms
Great Eastern Hotel

11 th February
1937

Menu

Native Oysters
or
Hors d'Oeuvres
Caviar
—
Consomme Vesiga
Cream of Asparagus
—
Boiled Scotch Salmon
Divine Sauce
—
Roast Saddle of Lamb. Mint Sauce
Mirette Potatoes. Peas
—
Rum Punch
—
Supreme of Duck in Jelly
Orange Salad
—
Ice Pudding
Marron Glaces
Petits Fours
—
Dessert
—
Coffee

List of Toasts

THE KING AND THE CRAFT
—
THE MOST WORSHIPFUL THE GRAND MASTER
H.R.H. The Duke of Connaught and Strathern, K.G., etc., etc.
—
THE MOST WORSHIPFUL THE PRO GRAND MASTER
The Rt. Hon. The Earl of Harewood, K.G., G.C.V.O., D.S.O.
THE RIGHT WORSHIPFUL THE DEPUTY GRAND MASTER
R. W. Bro. Gen. Sir Francis J. Davies, K.C.B., K.C.M.G., K.C.V.O.
and the other Grand Officers, Present and Past
—
THE BRETHREN OF LONDON AND PROVINCIAL RANK
—
THE WORSHIPFUL MASTER
—
THE INSTALLING MASTER
—
THE VISITING BRETHREN
—
THE TREASURER, SECRETARY
and
PAST MASTERS OF THE LODGE
—
THE OFFICERS OF THE LODGE
—
THE TYLER'S TOAST

AFİYET OLSUN !

ELLİÜÇ YIL ÖNCE, LONDRADA, BİR İS'AD TÖRENİ MÖNÜSÜ

F.Muhtar KATIRCIOĞLU

11 Şubat 1937 günü, Londra'nın büyük Mason Mahfelinde, Alfred B. L. Williams K., Üs. Muh. olarak is'ad edildikten sonra, daha henüz kamulaştırılmamış olan demiryollarından Great Eastern Demiryolları Şirketine ait ve garın yanındaki "Great Eastern" otelinde, 1471 sayılı Islington Muh. L.'sının yeni seçilmiş görevlileri şerefine bir ziyafet tertip edilmişti. İçinde bulunduğumuz Aralık ayında, Türkiye genelinde yapılacak is' ad törenleri ile ilginç kıyaslamalar yapabilmek bakımından, bu 53 yıllık mönüü K.'lerimin tetkikine sunuyorum.

Gecenin bir hatırası olarak hazırlanan basılı programın (*yan-da*) ilk sahifesinde, görevlilerin bir listesi yer almaktadır. İlgi çekiçi bir nokta, bu listede Hat. K.'in bulunmaması, ve bizde karşılığı olmayan "Wine Steward " veya

"Şarap Memuru"nun görevliler arasında zikredilmesidir. Görevin önemi o kadar ki, protokol sırasın-da Muh. K.'in önünde yer alıyord.

İngiliz L.'larındaki teamüle göre Çırak K.'ler, Kardeşlik Sofrasında "Steward", veya bizdeki ismiyle "garsonluk " görevini yapmakta ve isimleri de tek tek zikredilmektedir. Bizde olduğu gibi, Sancaktar ve Kut. Kit. Em. mevki-leri yok, buna mukabil Göz. K. ismen belirtilmiştir.

İkinci sahifede, şölende yenilecek yemeklerin listesi, mönü, verilmekte. Sunulan yemekler yedi öğün ve ziyafetin ehemmiyetine binaen havyardan tutun somon balığı, yabani ördek gibi, ziyafetlere mahsus özel yemekler yer almaktadır. Ne yazık ki, L.'nın yüksek görevinde bulunan "Şarap Memuru " K.'imiz, içilen şaraplara

dair herhangi bir bilgi vermemiştir. Alkollü içkilere dair tek kayıt olarak, kuzu ve ördek servisleri arasında, Batı Karaib adalarından gelen Rom esaslı, ve muhtelif baharatlar katılarak ısıtılan bir içkiye rastlıyoruz.

Gecenin en ilginç konusu, şereflerine ritüelikle kadehlerin kaldırıldığı şahıs ve kuruluşlardır. Bunlar 10 tane olup, en başta devrin İngiltere Kralı, (Beşinci George) ve Masonluk geliyor. Bu gibi resmî yemeklerde Kralın şerefine kadeh kaldırılmadan önce, sigara puro veya pipo yakılmaz. İkinci olarak En Muh. Büyük Üstadın (Kraliyet ailesine mensup Connaught Dükü) şerefine ve akabinde, Büyük Üstat Kaymakamı, (Harewood Earl'ü unvanına sahip bir asilzade) ve dördüncü olarak da, Büyük Üstat Vekili (bir General) ve onunla birlikte tüm Büyük Görevlilerin şerefine içiliyor.

Bu kadeh kaldırmalardan sonra sıra , Londra ve Bölge Büyük Localarında görev almış veya şeref üyesi seçilmiş K.'lere geliyor ve nihayet, yeni seçilmiş Üs. Muh.'in şerefine kadeh kaldırılıyor. Bundan hemen sonra, İs'ad törenini idare etmiş olan Ön. Üs. Muh., Ziyaretçi Kardeşler, Haz. Em., Sek. ve L. 'in eski Üs. Muh.'le-

ri (ki bu son üç için bir arada içiliyor), yeni seçilen L. görevlileri ve son olarak da Gözcünün, sıkıntıda olan K.'lerin refaha kavuşmaları temennisi ile kadehler, toplam olarak 10 defa kalkıyor.

Toplantıda yalnız Masonik törenlerle ilgili konular görüşülmekte. K.'leri eğlendirmek için ayrıca biri bayan olmak üzere iki sanatkâr ve bir piyanist davet edilmiş.

İngiliz geleneklerine göre, birisinin şerefine kadeh kaldırırken kısa bir konuşma yapılır. Onurlandırılan kişi de kısa bir cevabî konuşma yaptığına göre, bu şölenin kaç saat sürdüğünü takdirlerinize bırakıyorum.

BİR ANSİKLOPEDİK YANILMA ?

Y. Mimar Prof. Halûk Sezgin K.'e , Selânikte'ki bir dostunun gönderdiği ve yukarıda görülen levhanın altında bulunan Yunanca bir yazının Türkçesi şöyle:

"Bir çok gizli Masonik sırları havi bu tabloda, bir dikdörtgenin (A) içinde (# ve x) işaretleri görülmektedir. Bunları çok eski devirlerden beri inşaatlarda ve Gaios Kubbesi ile Metropol Taksiarik Kilisesinin sütünuna hak edilmiş olarak görebiliriz.

Nest. X. Lascaris, Franmasonluk Ansiklopedisi, Atina 1951"

Oysa bu işaretler eski ve basit bir Masonik alfabe şifresinin çözümüdür. (Bkz. Şakul Gibi, sayı 10, Ocak 1989, Kapak resmi) Dinî binalardakilerin ise, stilize haç resimleri olduğu düşünülebilir.

JAMES H. GISLESON

BİR DOSTLUK KEFİLİMİZ

Reşit ATA

Biz "Dostluk Kefili" diyoruz, başka ülkelerde "Grand Representative- Büyük Temsilci" diyorlar. Nasıl çalışacakları, neler yapacakları hakkında bir talimat, düzenleme yok. Genellikle her Kardeş, her Büyük Loca, kendi örfüne, alışkanlığına göre uyguluyor.

3 yıl süreyle, New York Büyük Locası nezdinde Türkiye Büyük Locasının Dostluk Kefilliği görevini üstlenen James H. GISLESON Kardeş, çok değişik yapıda bir Dostluk Kefili idi. Bize yıllık raporlar yolluyor; o senë içinde Türkiye Büyük Locasının Dostluk Kefili sıfatıyla Eyâlette kaç Locayı ziyaret ettiğini, bunun için yaklaşık kaç mil yol katettiğini yazıyor; bir yandan da aktif rol üstlendiği Masonik Gençlik Teşkilâtında (De Molay) , bölgedeki Masonların kurduğu geniş kapsamlı yardım ve huzur evi vakfında (Ronald McDonald House Fund) ve başka sahalarındaki çalışmalarını anlatı-

yor; bunlardan dolayı aldığı Masonik başarı ödülllerinden bahsediyor. Çok ilginç bir yanı da Türkiye Büyük Locasının Dostluk Kefili sıfatıyla yaptığı Loca ziyaretlerinde, üzerinde Türk bayrağı işlenmiş önlüğünü takması idi.

Bu ilginç ve kendini Mesleğimize vermiş Kardeşe bir mektup yazıp (o tarihte Büyük Sekreter idim) Localarımız, üye sayımız, çalıştığımız yabancı diller, Araştırma Localarımız, yemin kürsüsünde 3 kutsal kitabı birlikte buldurmamız v.s. hakkında bilgiler verdim. Binalarımızdan bahsederken, son yıllarda Ankara ve İzmir'de uzunca bir süre için ihtiyacı karşılayabilecek kapasiteye ulaştığımızı; ancak İstanbul'da çalıştığımız binaların 100 yıla yakın zaman önce mesken olarak inşa edildiğini ve yetersiz olduğunu; hazırladığımız tadil ve yenileme projesinin 2,5 milyon dolar kadar finansman gerektirdiğini; üye

mevcudumuzla bunu sağlayabilmenin imkânsızlığını; ama gene de Kardeşlerin cömert yardımlarına güvenerek yola çıktığımızı yazdım.

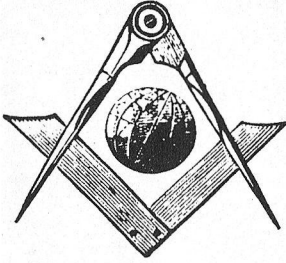
GISLESON Kardeş bu mektubumu, New York Büyük Locasına bağlı Monroe Bölge Büyük Locasının yayın organı olan "Monroe Masonic News" un 1989 Kasım sayısında neşrettirmiş. Bu gazeteyi yaklaşık 80.000 Kardeş okuyormuş.

Buraya kadar anlattıklarım bir Dostluk Kefilinin neler yapabileceğine örnek idi. Ama böyle güzel münasebetler, peşinden daha başka güzellikleri de getiriyor : O günlerde New York Büyük Locasından, merkez binalarında restore ettikleri Mabedlerini gösteren bir broşür geldi. Mabedlerin güzelliğini, ihtişamını hayranlıkla seyrederken, New York Büyük Locasının bizi tanıyan "büyük" Büyük Localardan ilki olduğunu, İskoçya ve İngiltere tarafından tanınmamızda etken olduğunu hatırladım. Hazır münasebetler ısınmış, New York'lu Kardeşlere Türkiye imajı sunulmuşken bunu geliştirerek devam ettirebilirdik. Güzел bir çini pano yaptırarak, restorasyonu bahane edip New York Büyük Locasına armağan et-

me fikrimi En Muhterem Büyük Üstadımıza açtım. Büyük Üstad bizzat ilgilendi, katalogdan desen seçimi yaptı ve panoyu hazırlatmamız için emir verdi. Belki de bu yazının neşredildiği günlerde camekânlarda panonun fotoğrafını görüyor, hikâyesini okuyorsunuz. İşte o hikâye böyle başladı.

Bir Dostluk Kefilinin ilgisinden başlayıp zincirleme devam eden güzel ilişkiler, New York'lu Kardeşlerin binalarına her girişlerinde zevkle seyredip Türkiye'deki Kardeşlerini hatırlayabilecekleri bir hatıra panosuyla gelişti. Kim bilir, belki de günün birinde "çorbada bizim de tuzumuz olsun" diyen bir Kardeş eli taaa New York'dan İstanbul'a uzanverir....

Masonların Dünyasından

YURT İÇİNDEN

*** 150 YILLIK EV ONARILIYOR**

ADANA (Cumhuriyet Güney İleri Bürosu) - Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nca koruma altına alınmasına karşın herhangi bir çalışmanın yapılmadığı tarihi eve Mason Mahfili Derneği sahip çıktı. Evi sahibinden satın alarak dernek adına kaydettiren Demokrat Merkez Parti Genel Başkan yardımcılarında Hayrullah Pelit, "Görevlerimiz arasında tarihi dokunun korunmasına öncülük etmek de var. Restorasyon sırasında orijinaliteye özen gösterdik" dedi.

Kent merkezinde Atatürk Evi yakınlarında ve tarihi Roma köprüsüne 50 metre uzaklıktaki tarihi ev, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nca koruma altına alındıktan kısa bir süre sonra Mason Mahfili Derneği

İstanbul Şubesi tarafından restore edildi. Derneğin İstanbul'daki yetkililerinin Adana ziyareti sırasında harap görüntüsüyle dikkati çeken 150 yıllık ev, yaklaşık 100 milyon liraya satın alındı ve derneğin İstanbul Şubesi adına tapuya tescil edildi.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Başkanı Selahattin Asım, kısa bir süre önce koruma altına alınan evin bazı bölümlerindeki bozulmaları ortadan kaldırması için Mason Mahfili Derneği'ne "basit onarım izni" verdiklerini belirterek "Onarım ve restorasyon sırasında, eseri orijinal aslına uygun biçimde yenilemek gerekiyor. Bir ara yanlışlık oldu fakat sorun daha sonra çözüldü. Binanın satın alınması demek, tarihi eser olma özelliğini ortadan kaldırmıyor" dedi.

*Cumhuriyet Gazetesi
22 Ağustos 1990*

* Şakul Gibi dergimizin 26 ve 28 nci sayılarının kapak resimlerini Bülent ÇETİNOR K. hazırlamıştı. Mabe-dimizin 21 ve 25 numaralı giriş kapıla-rı eski eser niteliğini taşıdığından ve binalarımız da eski eser olarak tescil edildiğinden, bu suluboya resimler ayrıca bir önem taşıyordu.

Öğrendiğimize göre bu iki sulu-boya resmi, Kardeşimiz, güzel çerçe-veleri içinde En Muh. Büyük Üstadı-muz Orhan ALSAÇ Kardeş'e bir yazı ile sunmuş ve resimleri İstanbul teşki-lat Müdürü Kemal KARAMERCAN Kardeş'e teslim etmiştir.

* LİBERTAS Muh. L.'sından:

Berlin'de Ankaralı bir Hemşire-mizin yakasında zarif bir broş: Bir çift beyaz kadın eldiveni. "Ankarada ço-ğumuz bu broşu takıyoruz, anlayan anlıyor, bilmeyen de ne güzel diyor." Almanya ve Avusturyadan gelecek Hemşirelerimize dağıtmak üzere ye-teri miktarda yaptırıp Tenue Blan-che'ta takılmak üzere dağıtıyoruz. Gerek misafir gerekse Türk Hemşire-lerimiz bu anlamlı broşu zevkle takı-yorlar şimdi. Aynı broştan, fırsat düş-tükçe dağıtmayı düşünüyoruz.

LIBERTAS Muh. Locasının 7.11.1990 tarihli celsesinde, Locaları Finlandiya'nın muhtelif şehirlere da-ğılmış ve aralarında 8 Üs. Muh. veya eski Üs.Muh. bulunan 18 Kardeşi kap-sayan bir grubu, aramızda misafir et-menin mutluluğunu yaşadık. Bahsi geçen 8 Üstadın teker teker Şark'a oturtulmaları ve tümünün mavi/altın sarısı regalyaları son derece göz alıcı idi. Tören Üs.'mızın yegâne zorlandı-ğı ve misafirlerimizin tebessümünü davet eden husus, bizim için telaffuzu dahi zor olan isimlerin okunması idi. Bu badire atlatıldıktan sonra Finlandi-yanın Dostluk Kefili Dimitri Atanasof K. Türk masonluğu ve Libertas Locası hakkında kısa bilgiler, Nüvit Arıcan K. ise, Mevlana hakkında bir konfe-rans verdi.

Finlandyalı Kardeşlerin konuş-maları genel olarak Fin Masonluğu ile memleketlerimiz arasındaki kültürel, tarihî ve etnik birlik-beraberlik-ben-zerlik konularını kapsıyordu. Müze-miz için değerli bir katkı olabilecek porselen tabaklar hediye edildikten sonra, Üs'lara Locamızın Biju'su me-rasimle takıldı. Kardeş sofrası ve bu-rada yapılan karşılıklı konuşmalardan sonra misafirlerimiz, Pera Pa-las'ta Fin asıllı olan bizim bir Hemşire-miz ile akşam yemeğinde bulunan eş-lerinin yanlarına götürüldüler.

M.S.

* FREEDOM Muh. L.'sından

FREEDOM LODGE 35

R.W.M. OF THE FREEDOM LODGE
ISMAIL İŞMEN

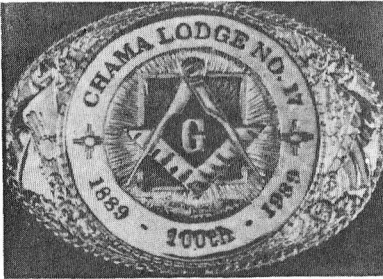
TAKES PLEASURE IN INVITING
SISTERS AND BRETHREN TO A
"LADIES NIGHT"

SATURDAY NOVEMBER TWENTYFOURTH
NINETEEN HUNDRED NINETY

PROGRAMME

- 18.00 Welcome Cocktail
- 19.00 Participation Of Sisters To The Labours
In The Temple. Including Talks By
Sister Eleanor Cey Alpauti. In English
Sister Nihal Yöneyman. In Turkish
- 20.30 Harmony Table
- 10.00 "The Moments Of Truth"
A Slide Show With Music
By Br. Amil Kunt

YURT DIŞINDAN

*New Mexico (A.B.D.)

100'üncü kuruluş yıldönümünü kutlamakta olan, 17 sayılı Chama Locası, günün anısı olarak özel kemer tokaları yaptırmıştır. (yanda alttaki resim) Tokalar 24 ayar altın kaplamalı olup, üstlerinde New Mexico eyaletinin haritası görülmektedir. 6 x 9 santim ebadında olan bu kemer tokaları 25 dolardan satılmaktadır.

*İngiltere

İngiltere Kilisesinin Sinodunda, Franmasonluk tartışılırken, onu tenkit edenler, Kilisenin son 3-4 yılda, yıkılmaya yüz tutmuş katedrallerinin tamiri için 100.000.- Sterlin tutarında para aldıklarını belirtme dürüstlüğünde bulunmadılar.

İngiltere Büyük Locası, Westminster Katedrali için 25.000.- Sterlin ve diğer 15 kilise ve katedral için de 5.000.-'er Sterlin yardımda bulunmuştur.

*Önde gelen İngiliz gazetelerinden
DAILY EXPRESS'ten.*

* CONNECTICUT (A.B.D.)

Nerede Olurlarsa Olsunlar, Bütün Franmasonlara Kardeşçe Selamlar; Connecticut Eski, Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar (beyaz) ve Connecticut Eyaleti Hür ve Kabul Edilmiş Prince Hall Masonları (zenci) arasında tarihi bir karara varılmıştır.

Her iki Büyük Loca, 14 Ekim 1989 Cumartesi, saat 10.30'da, Büyük Kurul halinde toplandılar, ve günün aynı saatinde, her iki teşekkül de aşağıdaki kararı ittifakla oyladılar:

Her iki Büyük Loca, birbirlerini kardeşçe tanımak ve Connecticut eyaletinde toplanan Locaları ziyaret edebilmek arzusundalar. Her iki Büyük Loca, şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da, kendi içlerinde ege-men olmayı istiyorlar.

Connecticut Prince Hall Büyük Locası ile Connecticut Eyaleti Büyük Locası, sulh ve uyum içinde beraber yaşamaya ve bundan böyle birbirlerini kardeş sevgisi, yardım ve hakikatın muntazam müdafileri olarak tanıma-ya müştereken karar vermişler, ve Connecticut eyaleti sınırları içinde,

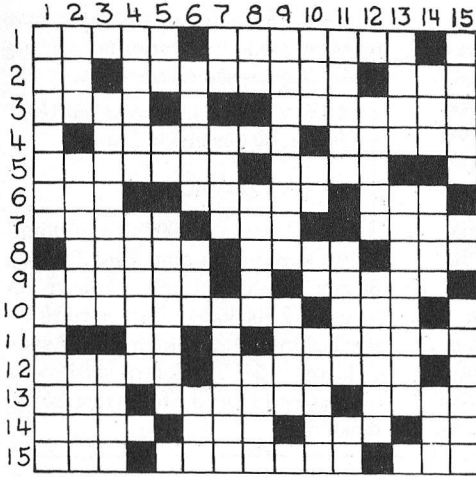
Büyük Loca ve ona bağlı Locaları zia-ret etme hakkını birbirlerine tanımış-lardır. Kardeş selamlarımla,

*Lewis Myrick Sr. En Muh. Büyük Üstat
Prince Hall Connecticut Eyaleti*

* Yeni Zelanda

Kuruluşunun 100'üncü yıldönü-münü kutlamakta olan Yeni Zelanda Büyük Locası, kutlama tören ve ye-meğinde 2.500 kadar Kardeş ve Hem-şire bulunacağını beklemekte. Aşağı-daki resimde, 27.-dolara satılmakta olan yüzyıl Hatıra Madalyası görül-mektedir.

HERNEKADAR TÜRKÇEDE " X "
YOKSA DA ...

M.M.

Soldan sağa: 1. Atmosferin nadir gazlarından - Yüksek makam sahibi yabancılara verilen şeref unvanı. 2) Belirti, nişan, alamet - Bir partinin içinde, ana politikaya karşı olan grup - Ağabey. 3) Vietnamun batısında bir devlet - Bükülmüş lifsiz. 4) "Hans Christian —", Danimarkalı fizikçi - Tropikal denizlerin rüzgârı. 5) Dört tempolu bir dans - Sıkıştırarak yasılma, çiğneme. 6) Selanikte dışarı - Vücut içine sokulan teşhis, inceleme, tedavi aracı - Dans. 7) Batı Afrikanın 4.200 km.'lik büyük nehri - Yunan alfabesinin 22'ci harfinin İngilizce telaffuzunun Türkçe yazılışı - Giysilerde biye ile yapılan küçük yarı. 8) "Fena Halde —", roman - Topuğun arka bölümü - Eskiden akciğer. 9) Edgar Alan Poe'nun meşhur şehri - Pariste can sıkıntısı. 10) Lokman ruhunu birlikte götürdün - HK arasındaki.

11) Mas et - Latince; otu *Alsine media*, çiçeği *Tropaolum peregrinum*, kuşu da *Serinus canaria* 'dır. 12) Ucu çatallı eğirme değneyi - Osmanlılarda dalgama. 13) Telefonla evrak kopyesi gönderme aracı - Rus bozkırında - Eskiden beli bükülmüş. 14) Oksijenin bir elementle birleşmesi - Apansız - Doğu Anadolu'nun küçük zurnası - Öğütülmüş tahıl. 15) Osmanlıca suda ıslanma, suda haşlama - Tam - Sarıya çalar kestane rengi (gözde).

Yukarıdan aşağıya: 1) İki değnekle tahta çubuklara vurulan çalgı - Atinalı tarihçi, feylozof ve general (M. Ö. 427 - 355). 2) Sıkıntı verme - Sodyum bioksitin ticari adı (Var.) - Oyuna, dansa. 3) Müvellidül humuzalı su - Noksan, natamam. 4) Bir baskı tekniği - Sonundaki "K" kalkarsa: belirti 5) No.'nun İngilizcesi - Demiryolunun İngilizce kısaltması - Aidanın erkek başrolü. 6) Behramkale'nin sahil beldesi - Osmanlıların kuş gagası - Manchesterde vergi. 7) Kullanma hakkı olmayan manalı latince edat - Çelik Gülersoyun kulübü kısaca - Osmanlı kadınının başörtüsü, eteklik. 8) Onbir - Bir avrupa kadın ismi - Destanla ilişkin. 9) Güzel söyledik (Var.) - KGB'nin öncüsü. 10) Yumuşak, yuvarlak ve ırice - bit ile eskiden subay - Dördüncü harfimizin adı - Eli işe alışmamış. 11) Mana - Boyuna'nun kardeşi - Çiğne geç 12) Ötede olan, önde olan - Bir Afrika başkenti. 13) Cinsel cazibeli - 3 dilde kırmızı. 14) İpliğe veya tele geçir! - 13 - Üç as, iki onlu meselâ. 15) Süslen! - 14'ünçü harfimiz - Beslesene, geçindirsene.

Sezai Sami YILMAZ ve Savaş ORAY
K.'ler Ekim bulmacasını çözüp birer
yıllık aboné kazandılar. Siz de 15 Ocak
1991'e kadar doğru çözümlü
postalayın, kazanın.

ADEM HÜRREM BİRADER...

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	K	A	F	A	D	A	N	B	A	C	A	K	L	I	
2	A	L	A	B	O	R	A		F		L	A	E	R	T
3	F	A	K	A	T		M	A	N	K	A	F	A		R
4	A	R		N		A				A	K	A	R	S	U
5		G	A	M		R	A	Ş	E	L		S		I	P
6	K	A	F	A	K	A	Ğ	I	D	I	N	I	Z		
7	A		A	Y	A	S	O	F	I	Y	A	D	A		A
8	F		K	A	F	A	K	O	L	O	Y	U	N	U	N
9	E		I	N	A	T			E	R	I	M		K	K
10	S	E		T	A		U	M		A	G	R	A		
11	A	L		K	A	F	A	Ç	E	R	E	N		A	R
12	N	E	Ş	E	S	I	Z		Z	I	P	L	I	Y	A
13	T	M	O	S	I	R	R	I		Z	O	I		N	D
14	A	C	R			A	A	R		A	P		Y	A	A
15	N		T	M		R		K	A	N	E	P	E		N

ŞAKUL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR.

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 40.000.- TL.

Yurt dışı abone bedeli : 20.- Amerikan Doları

Abone bedelini İstanbul, Ankara veya İzmir'de **Lokal kapısındaki vazifelilere** yatrabileceğiniz gibi, adresimize **çekinizi** postalayabilir veya bir **posta havalesi** gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız:

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul

☞ Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz

ŞAKUL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum.

Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir.

İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım :

Adresim :

.....

.....

Telefon No. : Locam